

NEET-noorte HANKE „Noorte vabatahtlikus tegevuses osalemise edendamine “TEHNILINE lisainfo

 SISEMINISTERIUM KÜSK Kodanikuühiskonna
ühiskond

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

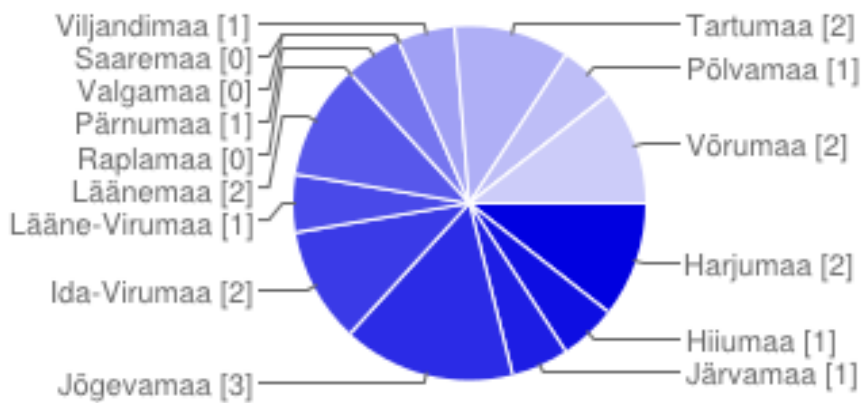
2014

KOOSTAS: HEIDI PAABORT
heidi.paabort@ank.ee, 5809 1010

1. Osalenud noortekeskused:

Nr	Juriidiline isik	Maakond	ANKe kokku	ANK nimetused
1	Ridala Vallavalitsus	Läänemaa	1	Panga küla ANK
2	NÜ Juventus	Jõgevamaa	2-3	Põltsamaa noorte- ja elukestva õppe keskus Adavere Vaba Aja Keskus
3	Tähe noorteklubi	Tartumaa	4-6	Tähe noortekeskus Roiu noortekeskus Rannu noortekeskus
4	Lille Maja	Tartumaa	7	Lille Maja
5	MTÜ Maidla Noored	Ida-Virumaa	8	Maidla Noortekeskus
6	MTÜ Jõgeva Linna Noortekeskus Paus	Jõgevamaa	9	Jõgeva Linna Noortekeskus
7	Keila Linnavalitsus	Harjumaa	10	Keila Noortekeskus
8	MTÜ Noorsootöö Selts (NTS)	Ida-Virumaa	11-14	Jõhvi Noortekas (NTS) Sillamäe ANK (MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsioon - ESN) Kurtna Noortekeskus (Illuka Vallavalitsus) Voka Noortekeskus (Toila Vallavalitsus)
9	Hiiu Vallavalitsus	Hiiumaa	15	Kärdla Avatud Noortekeskus
10	MTÜ Räpina Avatud Noortekeskus	Põlvamaa	16	Räpina Avatud Noortekeskus
11	Sõmeru Vallavalitsus	Lääne-Virumaa	17	Sõmeru Noortekeskus
12	MTÜ Võru Noortekeskus	Võrumaa	18	MTÜ Võru Noortekeskus
13	Tallinna Noorsootöö Keskus	Harjumaa	19-22	Kesklinna noortekeskus Pääsküla noortekeskus Järve noortekeskus Kopli noortekeskus
14	Rõuge Vallavalitsus	Võrumaa	23-25	Rõuge Avatud Noortekeskus Viitina Noortetuba Nursi Noortetuba
15	Sauga Avatud Noortekeskus	Pärnumaa	26-27	Sauga Avatud Noortekeskus Urge Vabaajakeskus
16	MTÜ Jõgeva Valla ANK Ühendus	Jõgevamaa	28-30	Siimusti ANK Kuremaa ANK Jõgeva aleviku ANK
17	Sakala Keskus	Viljandimaa	31	Viljandi Avatud Noortetuba
18	Türi Vallavalitsus	Järvamaa	32-33	Türi Noortekeskus, Kabala ja Oisu Noortetuba

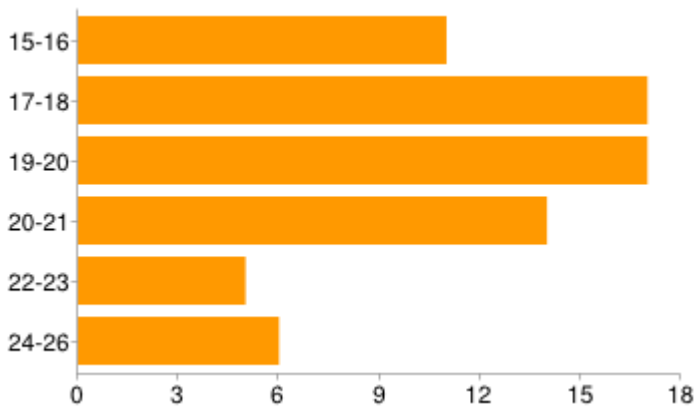
2. Maakonna ülevaade

Hankes osales kokku 12 maakonda. Hankest ei saanud osa kolm maakonda- Saaremaa, Raplamaa ja Valgamaa. Saaremaa algselt soovis osaleda kuid töötaja vahetusega jäi leping lõpetamata (rahaliselt ka ei toetatud). Valgamaal on Eesti ANK vähesel

määral koostööd teinud ja sel põhjusel toimus nt 17.06.2014 juhatus just Valgamaal. Hankes ei olnud samas tingimust, et osalema peavad kõik maakonnad aga mudeli loomisel on oluline võimalikult lai sisendite ring.

3. Vanuseline vahemik

Vanuse tabeli alusel on näha, et noortekeskusesse jõuab enim NEET-noorteni vanuses 17-21. Positiivne on, et 1/3 on jõudnud ka vanemateni kui 22.

Noortekeskus on paindlik *tööriist*, mis tähendab, et vastavalt tegevustele jõuab keskusesse ka vastavast tegevusest huvitatud noorte sihtgrupp.

Noortekeskuse puhul on oluliseks aspektiks harjumuse tekitamine. Ennetustöö ja igapäevase kvaliteetse töö kaudu jõuab

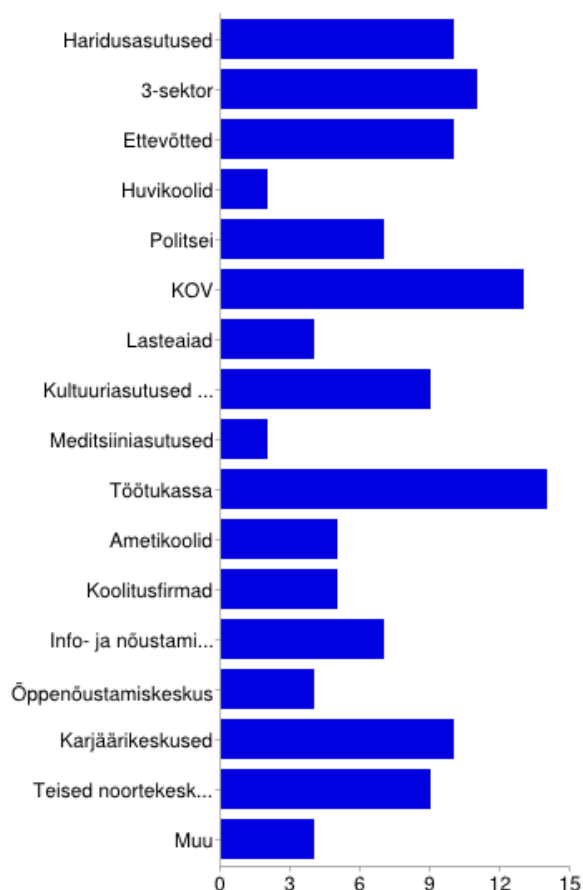
keskusesse järjest enam noori, kes tulevad sinna kindla eesmärgiga nt saame tuge, mida teha siis, kui noor on jäänud töötuks, otsib tööd või probleeme kooliga. Noore jaoks on noortekeskus „noortepärane link“ avaliku teenusega.

Vanuseliselt ANK-de kaupa:

Juriidilise isiku nimi	Seotud ANK-de nimetused	Kaasatud noorte vanus
Ridala Vallavalitsus	Panga küla ANK	15-16, 17-18, 20-21
NÜ Juventus	Põltsamaa noorte- ja elukestva õppe keskus, Adavere Vaba Aja Keskus	17-18, 19-20, 20-21
Tähe noorteklubi	Tähe noortekeskus, Roiu noortekeskus, Rannu noortekeskus	15-16, 17-18, 19-20, 20-21
Lille Maja	Lille Maja	17-18, 19-20, 20-21, 22-23, 24-26
MTÜ Maidla Noored	Maidla Noortekeskus	15-16, 17-18, 19-20
MTÜ Jõgeva Linna Noortekeskus Paus	Jõgeva Linna Noortekeskus	15-16, 17-18, 19-20
Keila Linnavalitsus	Keila Noortekeskus	15-16, 17-18, 19-20, 20-21, 24-26

MTÜ Noorsootöö Selts (NTS)	Jõhvi Noortekas (NTS) Sillamäe ANK (MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsioon - ESN) Kurtina Noortekeskus (Illuka Vallavalitsus) Voka Noortekeskus (Toila Vallavalitsus)	15-16, 17-18, 19-20, 20-21, 22-23
Hiiu Vallavalitsus	Kärdla Avatud Noortekeskus	17-18, 19-20, 24-26
MTÜ Röpina Avatud Noortekeskus	Röpina Avatud Noortekeskus	15-16, 17-18, 19-20, 20-21, 22-23, 24-26
Sõmeru Vallavalitsus	Sõmeru Noortekeskus	19-20, 20-21, 22-23, 24-26
MTÜ Võru Noortekeskus	MTÜ Võru Noortekeskus	17-18, 19-20, 20-21
Tallinna Noorsootöö Keskus	Keslinna noortekeskus Pääsküla noortekeskus Järve noortekeskus Kopli noortekeskus	15-16, 17-18, 19-20, 20-21, 22-23
Rõuge Vallavalitsus	Rõuge Avatud Noortekeskus Viitina Noortetuba Nursi Noortetuba	15-16, 17-18, 19-20, 20-21
Sauga Avatud Noortekeskus	Sauga Avatud Noortekeskus, Urge Vabaajakeskus	15-16, 17-18, 19-20
MTÜ Jõgeva Valla ANK Ühendus	Siimusti ANK Kuremaa ANK Jõgeva aleviku ANK	15-16, 17-18, 19-20, 20-21, 24-26
Sakala Keskus	Viljandi Avatud Noortetuba	17-18, 19-20, 20-21
Türi Vallavalitsus	Türi Noortekeskus, Kabala ja Oisu Noortetuba	17-18, 19-20

4. Noortekeskuste koostöövõrgustik, kellega ühiselt antud teemat koordineeriti

Olulisemad koostööpartnerid on olnud Töötukassa, kohalikud omavalitsused, 3-sektor, haridusasutused ja ettevõtted. Muude all nimetati veel- sotsiaalkeskused, päästeamet, alaealiste komisjon, teised noored, metadoonikeskus, kirikud, maavalitsus, kriminaalosakonnad.

33 noortekeskuse poolt väljatoodud info annab olulise info:

- kes peaksid sarnastesse võrgustikesse kuuluma;
- kes tegelevad täna noorega;
- kelleni jõuavad NEET-noored;
- kes saavad NEET-noori oma tööga toetada.

Eesti ANK tasandil tehti koostööd veel Tallinna Ülikooli Pedagoogiline Seminari, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, MTÜ RuaCrew, Eesti Noorsootöötajate Ühenduse ja Eesti Lastekaitse Liiduga.

Koostööpartnerid ANK-de kaupa:

Juriidilise isiku nimi	Seotud ANK-de nimetused	Nimetage institutsioonid, kes kuulusid teie võrgustikku
Ridala Vallavalitsus	Panga küla ANK	Kohalikud MTÜ- d , valla koolid ja Lasteaed, Töötukassa Läänemaa osakond , Lääne Maavalitsus.
NÜ Juventus	Põltsamaa noorte- ja elukestva õppe keskus, Adavere Vaba Aja Keskus	Töötukassa Jõgevamaa osakond, Politsei, Eesti 4H, Põltsamaa Ühisgümnaasium, Emadeklubi, Põltsamaa Muusikakool, SA Põltsamaa Sport, Põltsamaa Linnavalitsus, Põltsamaa Vallavalitsus, Pajusi Vallavalitsus
Tähe noorteklubi	Tähe noortekeskus, Roiu noortekeskus, Rannu noortekeskus	Lõuna Prefektuur, Töötukassa, Sillaotsa kool, Tartu Vangla kriminaalhooldusosakonna Tartu maakonna talitus, Tartu Kutsehariduskeskus, Tartu Raatuse Kool, Tartu Masingu kool.
Lille Maja	Lille Maja	Töötukassa, Tartu LV Noorsooteenistus, Kaagvere Erikool, Johannes Mihkelsoni Keskus
MTÜ Maidla Noored	Maidla Noortekeskus	Kiviõli Vabakogudus, Eesti Töötukassa, Kiviõli Büroo, Maidla Noortekeskus

MTÜ Jõgeva Linna Noortekeskus Paus	Jõgeva Linna Noortekeskus	Jõgeva Linnavalitsus, Jõgevamaa Töötukassa
Keila Linnavalitsus	Keila Noortekeskus	Keila Sotsiaalkeskus, Keila Linnavalitsuse sotsiaalnõunik, Keila Linnavalitsuse haridusnõunik, Lääne-Harju Politseijaoskond, Keila Kool, Keila Ühisgümnaasium, Lääne-Harju Koostöökogu
MTÜ Noorsootöö Selts (NTS)	Jõhvi Noortekas (NTS) Sillamäe ANK (MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsioon - ESN) Kurtna Noortekeskus (Illuka Vallavalitsus) Voka Noortekeskus (Toila Vallavalitsus)	Töötukassa Ida-Virumaa osakond; Töötukassa Jõhvi büroo; Töötukassa Sillamäe büroo; Jõhvi metodisti kogudus, PLT Päikesekiir; Ida-Viru maavalitsuse alaealiste komisjon, Sillamäe Gümnaasium, Jõhvi Gümnaasium; JÕhvi, Toila ja Illuka Vallavalitsused ja Sillamäe Linnavalitsuse(sotsiaaltöötajad).
Hiiu Vallavalitsus	Kärdla Avatud Noortekeskus	Töötukassa Hiiumaa osakond, Hiiumaa Teavitamis- ja Nõustamiskeskus HUPS, Hiiu valla lasteaiad, Hiiu Vallavalitsus, Linnumäe Puhkekeskus, Kärdla Ühisgümnaasium
MTÜ Räpina Avatud Noortekeskus	Räpina Avatud Noortekeskus	Räpina Vallavalitsus, Räpina Valla Kultuurikeskus, Räpina Aianduskool, Räpina Ühisgümnaasium, Räpina Paberivabrik, AS MPK, Teenused OÜ, Juhani Puukool, MTÜ Öökull Põlva Haigla Amori kabinet.
Sõmeru Vallavalitsus	Sõmeru Noortekeskus	Sõmeru Vallavalitsus, MTÜ Sõmeru Start, MTÜ Vahva Vaeküla, Ubja Külaselts Linda
MTÜ Võru Noortekeskus	MTÜ Võru Noortekeskus	Võrumaa Arenguagentuur, Töötukassa, Võru Linnavalitsus, Võrumaa Õppenõustamiskeskus, Võrumaa Karjäärikeskus
Tallinna Noorsootöö Keskus	Keslinna noortekeskus Pääsküla noortekeskus Järve noortekeskus Kopli noortekeskus	Balti Kriminaalpreventatsiooni ja Sotsiaalse Rehabilitatsiooni Instituut, Tallinna Noorsootöö Keskus, AUTOM Tallinna Autokool, Caritas MTÜ, MTÜ Tähetorni Lastekeskus, Põhja-Tallinna Valitsus, Nõmme Linnaosa Valitsus, Sotsiaal- ja Tervishoiuamet, Lasnamäe Linnaosa Valitsus, Tallinna Haridusamet, JustFilm MTÜ
Rõuge Vallavalitsus	Rõuge Avatud Noortekeskus Viitina Noortetuba Nursi Noortetuba	Rõuge Lasteaed, Rõuge Põhikool, Töötukassa Noorsooühing Rõuge Noorteklubi

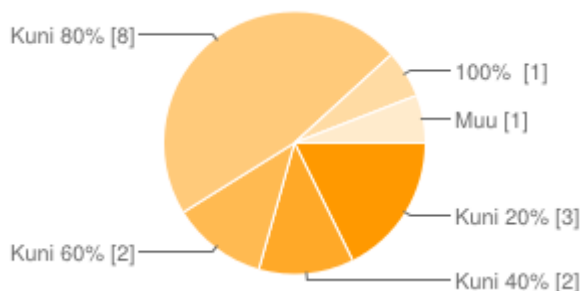
Sauga Avatud Noortekeskus	Sauga Avatud Noortekeskus, Urge Vabaajakeskus	Sauga Vallavalitsus, Sindi politseijaoskond
MTÜ Jõgeva Valla ANK Ühendus	Siimusti ANK Kuremaa ANK Jõgeva aleviku ANK	Eesti Töötukassa, Jõgevamaa osakond, Jõgeva Vallavalitsus, Jõgevamaa Nõustamiskeskus
Sakala Keskus	Viljandi Avatud Noortetuba	Viljandi linna allasutused- huvikoolid, Kultuuriasutused (eelkõige raamatukogu), Töötukassa Viljandimaa osakond, maakonna karjäärikeskus.
Türi Vallavalitsus	Türi Noortekeskus, Kabala ja Oisu Noortetuba	3-sektor (Kesk-Eesti Noorsootöökeskus), Süda-Eesti Sotsiaalkeskus, Türi kultuuriasutused (raamatukogu, muuseum), Järvamaa Õppenõustamiskeskus, Karjäärikeskus.

Kõikide ANK-de puhul on koostöö jätkuv.

5. Vabatahtlike tööde maht ja kaasatud noorte arv

Juriidiline isik	Individuaalne nõustamine, lühiajalised vabatahtlikud	Individuaalne nõustamine, pikemaajalised vabatahtlikud	Maht tundides
Rõuge Vallavalitsus	30	25	250
Kärdla Avatud Noortekeskus	20	4	100
Keila Noortekeskus	45	13	850
Sakala Keskus	30	5	200
Sõmeru Vallavalitsus	18	15	200
Ridala Vallavalitsus	15	6	150
Türi Vallavalitsus	35	47	300
Võru Noortekeskus MTÜ	25	1	35
MTÜ Jõgeva Valla Avatud Noortekeskuste Ühendus	40	40	144
MTÜ Maidla Noored	20	5	174
TÄHE NOORTEKLUBI MTÜ	100	80	1286
Tallinna Noorsootöö Keskus	20	4	40
MTÜ Jõgeva Linna Noortekeskus	17	7	170
MTÜ Räpina Avatud Noortekeskus	34	11	133
Sauga Avatud Noortekeskus	5	3	90
Lille Maja Tartu LV Kultuuriosakonna allasutus	35	12	350
MTÜ Noorsootöö Selts (NTS)	66	33	120
NÜ Juventus	88	45	450
	609	356	5042

6. Võrgustik, kuhu vabatahtlikke suunati

Üle 50% ANK-st tagas suurema osa vabatahtliku tegevuse mahust ise läbi oma tegevuste. Lähtuvalt noorte soovidest ja nende potentsiaalst/tugevustest suunati vabatahtlikke ka teistesse institutsioonidesse.

Vabatahtlikke suunati järgmistesse ettevõtetesse:

Juriidilise isiku nimi	Seotud ANK-de nimetused	Nimetage institutsioonid, kelle juurde saatsite noori vabatahtlikku tegevust tegema
Ridala Vallavalitsus	Panga küla ANK	Kohalikud MTÜ- d , valla koolid ja lasteaed, Panga ANK
NÜ Juventus	Põltsamaa noorte- ja elukestva õppe keskus, Adavere Vaba Aja Keskus	Lasteaed Tõruke, Lasteaed Mari, Töötukassa Jõgevamaa filiaal, Eesti 4H Põltsamaa, Emadeklubi, SA Põltsamaa Sport, MTÜ Põltsamaa Jalgpalliklubi Sport, Põltsamaa Muusikakool, Põltsamaa Siseskatehall, Noorte Naiste ja Meeste Kristlik ühing.
Tähe noorteklubi	Tähe noortekeskus, Roiu noortekeskus, Rannu noortekeskus	Tähe noorteklubi (MTÜ), Sillaotsa kool, Tartu Masingu Kool
Lille Maja	Lille Maja	Lille Maja Vanemuise Teater Tartu Kaubamaja Trükimuseum
MTÜ Maidla Noored	Maidla Noortekeskus	Maidla Noortekeskus Kiviõli Vabakogudus
MTÜ Jõgeva Linna Noortekeskus Paus	Jõgeva Linna Noortekeskus	Jõgeva Linna Noortekeskus ja noortekeskusest väljapoolt toimunud üritused.
Keila Linnavalitsus	Keila Noortekeskus	Event Center, Prolab, Broadcasting, Nukuteater, Linnateater, Estonia, Keila Noortekeskus
MTÜ Noorsootöö Selts (NTS)	Jõhvi Noortekas (NTS) Sillamäe ANK (MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsioon - ESN) Kurtna Noortekeskus (Illuka Vallavalitsus) Voka Noortekeskus (Toila Vallavalitsus)	Nimetatud noortekeskused, Sillamäe Linnavalitsus, Metallitehas
Hiiu Vallavalitsus	Kärdla Avatud Noortekeskus	Kärdla Lasteaed, Lasteaed Vigri, Linnumäe Puhkekeskus, Kärdla ANK.
MTÜ Räpina Avatud Noortekeskus	Räpina Avatud Noortekeskus	Räpina Valla Kultuurikeskus MTÜ Öökull MTÜ Räpina Avatud Noortekeskus

Sõmeru Vallavalitsus	Sõmeru Noortekeskus	Sõmeru Klubi, Sõmeru Raamatukogu, Ubja Külaselts Linda, Ubja Noortekeskus, Sõmeru Kohvik, Sõmeru Noortekeskus, MTÜ Vahva Vaeküla
MTÜ Võru Noortekeskus	MTÜ Võru Noortekeskus	MTÜ Võru Noortekeskus, SA Vastseliina Piiskoplinnus, Adrenalin Arena
Tallinna Noorsootöö Keskus		Balti Kriminaalpreventatsiooni ja Sotsiaalse Rehabilitatsiooni Instituut, Tallinna Noorsootöö Keskus (noortekeskused, mobiilne noorsootöö, infokeskus, karjäärikeskus)
Rõuge Vallavalitsus	Rõuge Avatud Noortekeskus Viitina Noortetuba Nursi Noortetuba	Rõuge Avatud Noortekeskus Rõuge Põhikool Noorsooühing Rõuge Noorteklubi
Sauga Avatud Noortekeskus	Sauga Avatud Noortekeskus, Urge Vabaajakeskus	Sauga Valla Spordiklubi, Jõekäärü kämping, Sauga Avatud Noortekeskus
MTÜ Jõgeva Valla ANK Ühendus	Siimusti ANK Kuremaa ANK Jõgeva aleviku ANK	MTÜ Jõgeva Valla ANK Ühenduse noortekeskused, kohalik omavalitsus
Sakala Keskus	Viljandi Avatud Noortetuba	Noortetuba ja Viljandi Linnaraamatukogu.
Türi Vallavalitsus	Türi Noortekeskus, Kabala ja Oisu Noortetuba	Kesk-Eesti Noorsootöökeskus (karjääri- ja infomess ja "Lingid Tulevikku"), Türi Vallavalitsus (Türi Lillelaadal turismi- ja kevadpealinna bokside õnneloo ja "Türi Rahvalehe" eriväljaande jagamine); Süda-Eesti Sotsiaalkeskus, Türi linnamuuseum, Türi raamatukogu. Projekt käigus loodi ka Türi Pereklubi, milles osaleb kokku 16 peret, 57 liikmega. Koos korraldati laste võimlemise töötuba tsirkuse juhi Vello Vaheri juhendamisel ning tervisliku toitumise töötuba. Viidi läbi ajurünnak, milles arutati valla probleemide, võimaluste, pereklubi edasiste tegevuste üle.

ANK-de kinnitusel nimetatud osapooltega koostöö jätkub, eesmärgiga saata noori püsivale vabatahtliku tööle.

7. Vabatahtlike tegevused ANK-de kaupa:

Rõuge Vallavalitsus	Noortekeskuste üritused - teemapäevad, filmiööd, tänuüritused jms korraldus; noortekeskuse väljasõitude korraldus, noorteseminari korraldus; heakorratööd kogukonnas; noorsootöötaja assisteerimine, dokumendihaldus; mängulised õppetegevused koolis ja lasteaias; Rõuge TV tegevus; kogukonna kultuuriürituste korraldus.
Kärdla Avatud Noortekeskus	Kahele noorele leidsime vabatahtliku töö võimaluse lasteaedades, üks Kärdlas ja teine Viskoosas. Ühele neist pakuti kohe ka tööd, sest ta sobis väga hästi kollektiivi ja lastega tööle ning tänaseks on temast saanud ühele lapsele tugiisik. Üks noor tegi vabatahtlikku tööd noortekeskuse heaks, korraldades parkuuri näidistreeningu. Ta oli valmis ka treeninguid korraldama hakkama, aga sai kohe töökoha Tallinnas ning lahkus saarelt. Üks noor sai vabatahtlikuks erafirmas, kes muude tegevuste kõrval pakub toitlustusteenust. Noor proovis seal kõike ameteid- koka abiliseset kelnerini välja.

Keila Noortekeskus	Noortekeskuses kohvikus müümine, üritustel abistamine, helitehniku töö, grimeerija abiline ja lehe toimetuses abiline.
NÜ Juventus	Noortekeskuse igapäevased tegevused, sh projektid, tegevuste korraldamine, postrid (kujundamine), heakorratööd, arvutite parandamine, huvitegevuse eestvedamine, skatehalli rampide kujundamine/ materjalide otsimine/ehitamine, linnaürituste korraldamine, lasteaedade ürituste korraldamine jne.
Sakala Keskus	Noortetoas oldi abiks sündmuste ettevalmistamisel ning erinevate õpitubade ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Linnaraamatukogus tegeldi väikelaste sündmuste läbiviimisel (ettelugemisõhtud, tegevused mängutoas).
Sõmeru Vallavalitsus	Abitööd, vabatahtlik tegevus üritustel.
Ridala Vallavalitsus	Noorte koosolekute eestvedamine. Valla Jõulumaa korraldamine. Valla lastekaitsepäeva korraldamine. Heakorra töö korraldamine. Seltsi vaba aja ürituse korraldamine. Töötukassaga koostöös infopäeva korraldamine noortele. Arvutite parandamine ja puhastamine. Noortekeskuse igapäeva töös tegevuste läbi viimine.
Türi Vallavalitsus	Kohtunikud, raja turvajad, liiklusreguleerijad spordiüritustel; plakatite kujundamine, meediakajastused, info levitamine; mängude ja tegevuste organiseerimine; koristustalgutel osalemine.
Võru Noortekeskus MTÜ	Ürituste projektitegevuste planeerimine, reklaamimine ning läbiviimine.
MTÜ Jõgeva Valla Avatud Noortekeskuste Ühendus	Noorsootöötajate abistamine keskus
MTÜ Maidla Noored	Üritusel meeskonnatöö, ürituse organiseerimine, planeerimine. Heategevusprojekti kinkepakendite komplekteerimine. Noortekeskuses noorsootöötaja abistamine.
TÄHE NOORTEKLUBI MTÜ	1. konkreetsetel sündmustel abistamine; 2. töökogemus teenuse pakkumisel-mängujuht, näomaalija, batuudi valvur, lendlehtede jagamine, õhtujuht; 3. avatud noortetoas abistamine; 4. konkreetse projektiga pikaajaline sidumine-idee, kirjutamine, läbiviimine, aruandlus; 5. huviringide juhendamise abistamine; 6. linnalaagris abikasvatajana; 7. organisatsiooni jaoks kujundustööd; 8. ehitustööd noortekeskuses; 9. mobiilse kontaktnoorsootöö tegemine tänaval vabatahtlikuna; 10. Tartu Näituste messidel vabatahtlikuna.
Tallinna Noorsootöö Keskus	Tugiisikuks BKI-s, TAN-s erinevate ürituste korraldamisel abiks olemine.
MTÜ Jõgeva Linna Noortekeskus	Värskendasime noorteka ruume, kaasasime noortepidude juurde vabatahtlikule tööle, ürituste korraldamisse, projekti kirjutamisse.
MTÜ Räpina Avatud Noortekeskus	1 – noortekeskuse kodulehekülje kujundamine ja vajadusel materjalide lisamine (15 tundi) Noortekeskuses ürituste turvamine, tehnika ka telgi püstitamine 3 - Kogu pere Rannapäev /3x4 tundi/ - 12 tundi 4 - 24h Rahvamajas 4x 4 tundi) - 16 tundi 4 – arengukava koostamise organiseerimisel abistamine (ankeetide koostamine, küsitluste läbiviimine jms) (4x2tundi) - 8 tundi 1 – noortekeskuses pisiremont ja koristamine (3 tundi)

	<p>5 - noortekeskuse korrastamine, sh matkavarustuse puhastamine ja mõlade lihvimine ja lakkimine (kokku 25 tundi)</p> <p>2 - Räpina Rahvamajas üritustel turvamas (2x4 tundi)</p> <p>1 - diskot korraldamas 8 tundi</p> <p>1 - MTÜ Öökull - pisemaid õpetamas ja tegevusi läbiviimas (8 tundi)</p> <p>4 - kanuude transportimine, laadimine 5 korda (4x5 tundi)</p> <p>2 - Teeme ära talgutel 2x5</p>
Sauga Avatud Noortekeskus	<p>Jänesselja lasteaed - lasteaia õpetaja abistamine tegevustes (nt käelised tegevused, õuetegevused jms);</p> <p>Jõekääru kämping - puhkeala ettevalmistamine turismihooajaks (nt värvimistööd, muru niitmine jne)</p> <p>Sauga Valla Spordiklubi - rahvaspordiüritus "Jookseme külale külla" meeskonnatöös osalemine (nt toetajate leidmine, plakatite ja info levitamine, ürituste raames vajalike toimingute teostamine jms);</p> <p>Sauga Avatud Noortekeskus - kokandusringi juhendaja abistamine, kokandusringi juhendamine. Abistamine ürituste ettevalmistamisel (lasteaedade huviringide kevadkontsert, valla lusikapidu jne).</p>
Lille Maja Tartu LV Kultuuriosakonna allasutus	<p>Teeme ära talgud, abistamine noortetoas, projektide puhul: Foorumteater, subkultuuridetootoas abiks linnainstallatsiooni valmimisel, seminari reklaamimisel ja tuleskulptuuri ettevalmistamisel, Lille Värvimaa, Jõulumaa Kaubamajas, plaatide levitamine heategevuslikel eesmärkidel, pisiremonditööd,</p> <p>Jõulude ajal olid paar ema oma väikeste lastega abis Kaubamaja jõulutoas.</p> <p>Mõned noored aitasid heategevuslikke cd-plaate turundada jõulude ja sõbrapäeva ajal. Uus kampaania käib just nüüd lastekaitse päeva eel.</p> <p>EDULUGU: Noormees tuli sõjaväest ja otsis tööd, CV oli tal olematu, koostasime talle CV, noormees aitas ka jõulude ajal heategevuslikke plaate turundada. Noor ema tuli noortekeskusesse Karjääriskohvikusse ja haalus kohe noortetoa vabatahtliku tegevusega, osaleb Lille Maja foorumteatri trupis, käis peale seda töövarjuks Vanemuises Merle Jäägerile, kuna ta on huvitatud näitleja tööst ja soovib paari aasta pärast, kui laps on suurem ka lavakasse astuda, sügisel lubab lapse kõrvalt jätkata poolelijäänud haridusteel täiskasvanute gümnaasiumis.</p> <p>Teine noor ema käib noortekeskuse noortetoas abis koos lapsega, Teeme Ära talgutel oldi koos perega Lille Majas talgutel abis, mõtleb ise tegevusi välja, mida noortega ja lastega noortetoas läbi viia. Projekti on kaasatud ka mõned Kaagvere tüdrukud, kes koovad-heegeldavad vabatahtlikena vastsündinud beebidele tekke, mütse -salle, noored koostasid ka projektitaotluse (noorte omaalgatus)Tartu linnale, kuid kahjuks ei saanud toetust, kuid otsustasid ikkagi projektiga jätkata, otsivad ise sponsoreid jne.</p> <p>Juunis on plaanis minna neile ka läbi viima Karjääriskohviku sarnast üritust kooli kohapeale. Kolm tüdrukut tulevad Kaagverest ka suvel Lille Maja malevasse.</p>
MTÜ Noorsootöö Selts	<p>Heakorratööd (riisumine, kivide ja okste korjamine, lume rookimine jm)</p> <p>ürituste korraldamine (registreerimine, etlemine, muusika mängimine, disko korraldamine alates reklaamist, ruumide koristamisest ja kaunistamisest, turvamine, muusika mängimine, mängude korraldamine jm,</p> <p>matka läbiviimine, laagris abikasvatjana osalemine, vanuritega jalutamine ja neile esinemine, pinkide valmistamine avalikku linnaruumi.</p>

8. Mudel

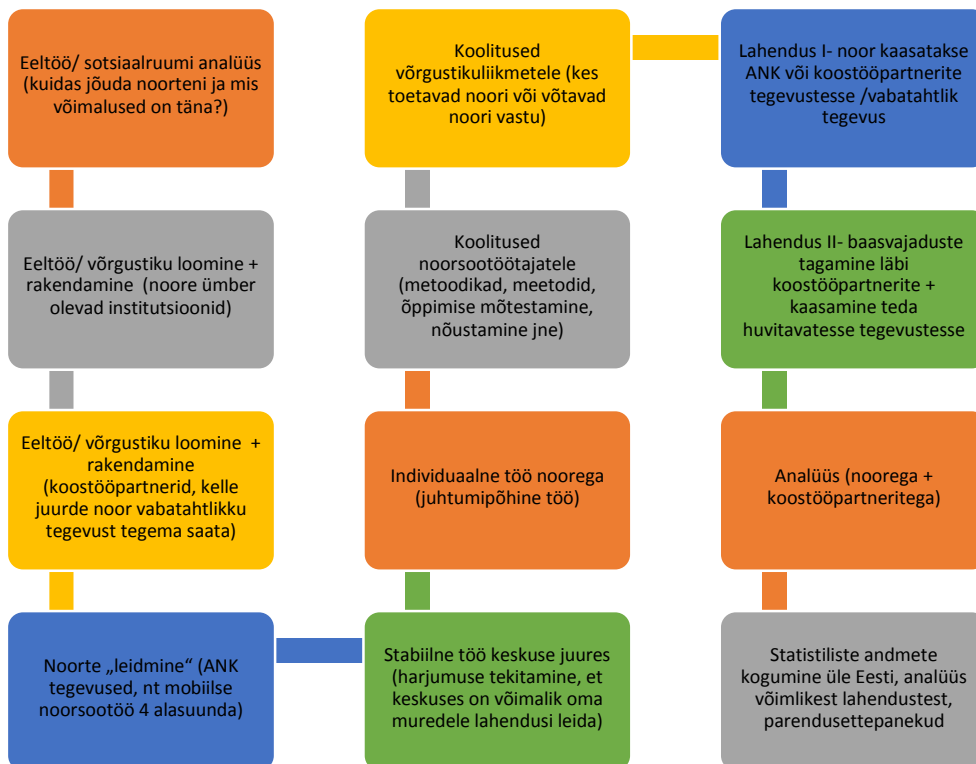
Aasta kestnud töö tulemusena tekkisid sisendid mudelisse, mida iga piirkonna iseärasustega kohandades saame soovitada ka teistele.

MUDELI järgija peab arvestama, et mudel koosneb viiest võrdselt olulisest etapist:

- 1) piirkonna analüüs ehk eeltöö,
- 2) koolitused,
- 3) rakendamine (vabatahtliku tegevuse võimaldamine),
- 4) keskuse harjumuspäraste tegevuste stabiilsus (ennetustöö, harjumuse tekitamine noortele, et ANK on koht, kus saab tuge oma muredele);
- 5) analüüs (sarnaste näitajate analüüs, mõju piirkonnale, mõju noorele).

Mudeli loogika:

ALGUS:

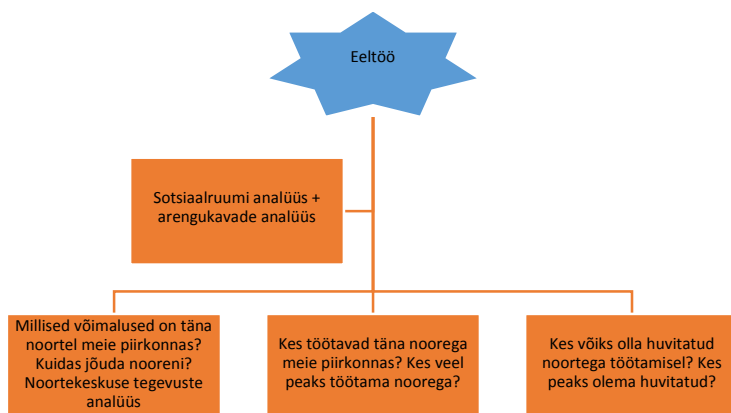
Mudeli üldplaan

Arvestama peab asjaoluga, et etapid on pidevas arengus ning toimivad pideva ringina. On ehk vaid mudeli rakendamise algus, teised etapid on pidevas *ringluses*.

I SAMM- EELTÖÖ

Eeltöö raames tuleb keskenduda seitsmele aspektile:

1) Millised on piirkonna noorte võimalused, kohtumispaigad, võrgustikutöö (sotsiaalruumi analüüs)?

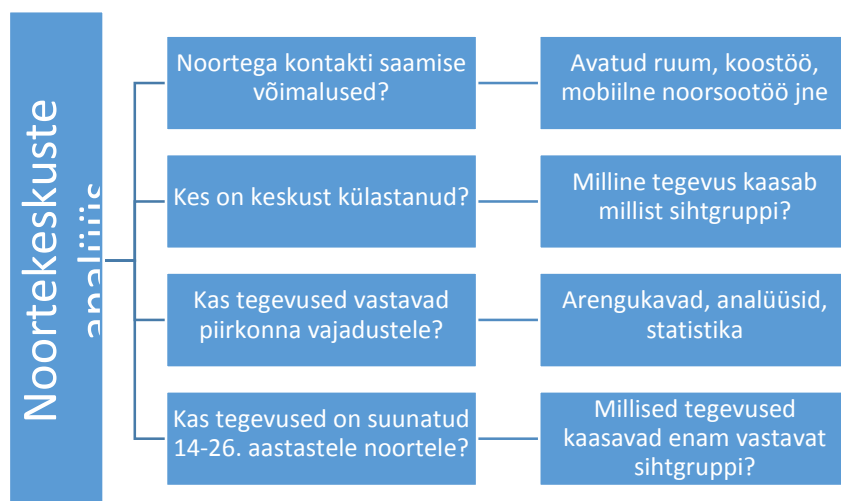

Sotsiaalruum on inimest igapäevaselt ümbritsev keskkond, sh elukeskkond, elanikkond, sotsiaalasutused, kogukond ja kommunikatsioon. Sotsiaalruumi analüüs võimaldab mõista piirkonna sotsiaalset struktuuri ning saavutada seeläbi noortega parem kontakt. On oluline teada, et sotsiaalruum on ajas pidevalt muutuv. Seepärast on vajalik süstemaatiliselt koguda uusi andmeid ning täiendada

regulaarselt teadmisi tööpiirkonna sotsiaalruumist. Sotsiaalruumi analüüsiks kasutatakse arvulisi näitajaid (nt piirkonna noorte arv, koolist väljalangenute arv jms), kvalitatiivseid näitajaid intervjuudest (nt kohalike elanikega, noorte endiga) või ankeetidest (nt kuidas noored ise hindavad oma elulu) või vaatlusest ning geograafilisi või linnaplaanist tulenevaid näitajaid (koolid, noorte kohtumiskohad, varjatud metsatukad vms). Analüüs aitab mõista noorte käitumise põhjuseid, nende vajadusi, valitsevat sotsiaalset ebavõrdsust ning võimaldab koostada plaani edasiseks tegutsemiseks. Käesoleva mudeli mõistes aitab mõtestada noorsootööd. Täpne teadmine piirkonna sotsiaalsest ja füüsilisest keskkonnast ning sellest, kuidas inimesed neis tingimustes hakkama saavad. Kus noored käivad? Kuidas? Kellega? Millal? Miks? Kas on seadusandlikke takistusi?

2) Millised on noortekeskuste võimalused noorte leidmisel ja kontaktide saavutamisel?

Vasta neljale küsimusele:

Analüüs annab vastuse sellele, kas ANK on ära kasutanud kõik noortega kontakti saamise võimalused. Kas on ressursse, mis ei ole kasutusel. Lisaks saab analüüs anda kas vastuse, milline alategevus noori enim kaasab. Kas avatud ruumi tegevused, mobiilne noorsootöö või ühistegevused koostööpartneritega. Lisaks saab keskuse analüüsi alusel infot, mis vanuses noored keskust

külastavad, kuipalju neist on 15+ Millised tegevused kaasavad millist sihtgrupp? Kas tegevused vastavad piirkonna vajadustele. Selle vastuse saamiseks on vaja analüüsida ka piirkonnas olevaid dokumente (nt kohaliku omavalitsuse arengukava, uuringud, statistika jms). Viimane on hea võimalus teha koostööd erinevate osapoollega sh noortega tänaval. Tegevuste analüüs annab vastuse kas keskuse tegevused on planeeritud nii, et 15+ soovib keskuste tegevustes osaleda.

Noortekeskuse töötaja KOMMENTAAR: Rõhutaksin kindlasti mobiilse kontaktnoorsootöö tänavatöö suuna, kuna tänavalt saab kõige parema kontakti just nende "õigete" noortega. Siis individuaalne vestlus või kaasamine ANK tegevustesse kõrvaltvaatajana, uuesti vestlus ja rakenduskava koostamine noore jaoks. Pidev suhtlus edasi.

Lisaks tuleb analüüsida inimressurssi ja võrgustikku. Eelkõige keskuse valmisolekut teemaga tegeleda.

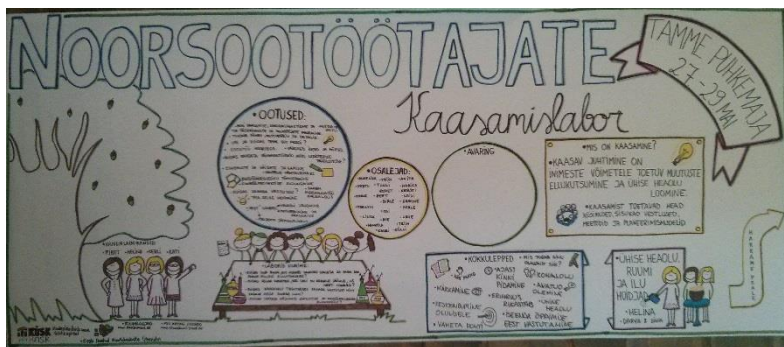
3) **Millised on noortelt noortele info edastamise võimalused?** Analüüs annab info, kas piirkonnas on sarnaseid huvigruppe, mille kaudu infot edastada NEET-noortele?

Nt noored lapsevanemad. Kas annab kaasata keskuse noori, erinevates projektides/tegevustes osalenud noori info edastamisel? Kas piirkonnas on noorte seas nn arvamusiidreid? Keskuste puhul töötab väga hästi just noortelt noortele liikuv info.

4) **Kas meil on olemas pädevad spetsialistid, kes teavad, kuidas NEET-noorega töötada?**

OLULINE on noorsootöötaja taust. NEET-noorega tegelejal peab olema kogemus noortega töötamisel ehk teadlikkus, mis on noorsootöö võimalused ja roll suures pildis. Lisaks teadmised sotsiaaltöö valdkonnast, nt millega tegeleb Töötukassa või karjääri- või õppenõustamine, kuidas toimib efektiivne võrgustik. Noorsootöötaja peab teadma erinevaid kaasamise või suhtlemisega seotud TÕÕRIISTU.

5) **Milliseid oskusi ja teadmisi vajab noorsootöötaja noorte leidmiseks ja kaasamiseks?** Kui me teame mida vajame, kuidas nende koolitusteni jõuda? Mudeli katsetamisel leidsime, et noorsootöötaja vajab noore toetamiseks erinevaid teadmisi/oskusi nagu tuleviku kompetentsid ja nende arendamise võimalused, noorte tänased väljakutsed, refleksiooni roll

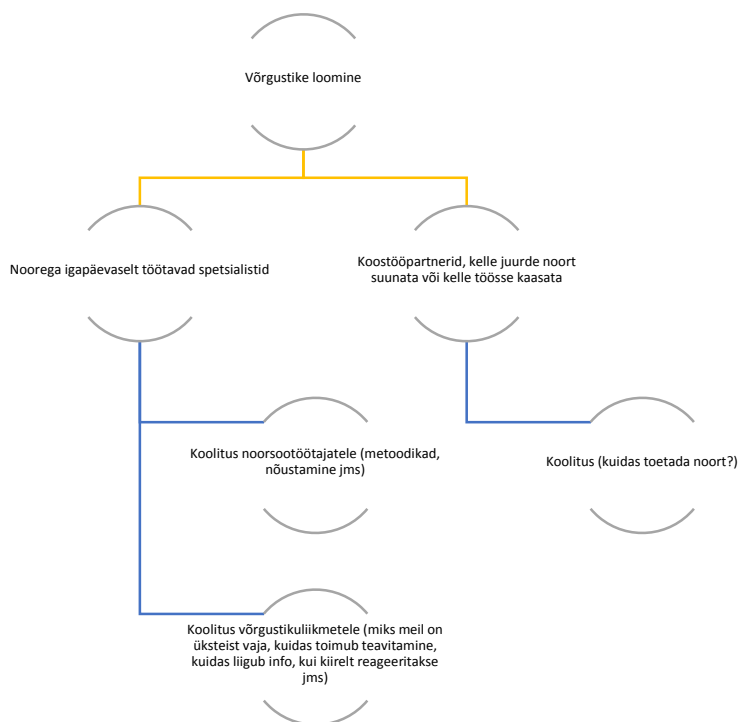

õppeprotsessis, teavet nn „tööriistadest“, kuidas sihtgrupp kaasata, kaasavalt võrgustikku juhtida ja luua keskkond, kuhu noor tahaks tulla ja tuge saada. NEET-noorega tegelev noorsootöötaja vajab projekti analüüsi alusel veel koolitust järgmistel teemadel: motiveeriva intervjuerimise põhialuste koolitus, suhtlemise põhialused, psühholoogiaalased teadmised, ettevõtjalaseid koolitusi, algteadmised nt karjääritestidest, esmatasandi nõustamisest, ERICA koolitust jms.

6) **Kuidas tagatakse noorsootöötaja nõustamine?** Ära ei tohi unustada noorsootöötajate tuge ja motivatsiooni hoidmist. Nt pakuti välja naeruteraapia kasutamise oskust. Pakkuma peab jooksvat supervisooni, kovisiooni või siis psühholoogi poolt koolitust, mis selgitab noorsootöötaja piire, vastutust. Tihti lähevad just nende noorte lood liiga hinge ja töötaja peab oskama ennast kaitsta. Riigi tasandil tuleb kindlasti mõelda, kuidas vastavat nõu ja tuge pakkuda.

7) **Kas tuleb luua või on võimalus osaleda** (juba varem loodud noore ümber toimiv võrgustik) **või peab ise koordineerima kahte erinevat koostöövõrgustikku**, millest esimeses koostöövõrgustikus on osapooled, kellel on lisavõimalused noorte leidmisel või nendeni jõudmisel (KOV, Töötukassa, perearstide andmebaasid, koolid, politsei, kriminaalhooldus jne) ja teises osapooled, kes on/võiks/peaks olema huvitatud noorte kaasamisest? Vaja on eelkõige arendustegevusele suunatud võrgustikke. Vaid probleemide lahendamise ja juhtumikorraldamise võrgustikud ei aita edasi minna ja olukorda paremaks muuta.

KOMMENTAAR: Kohtusime töötukassa esindajaga ja nad olid väga huvitatud, et me suunaks noori nende poole pöörduma, kuna neil on olemas kõik vajalikud teenused (sh vabatahtliku töö võimalused ja sidemed ettevõtjatega) ja nende rakendamiseks ka vajalikud ressursid. Töötukassa ainuke mure on, et ka nemad ei jõua NEET noorteni.

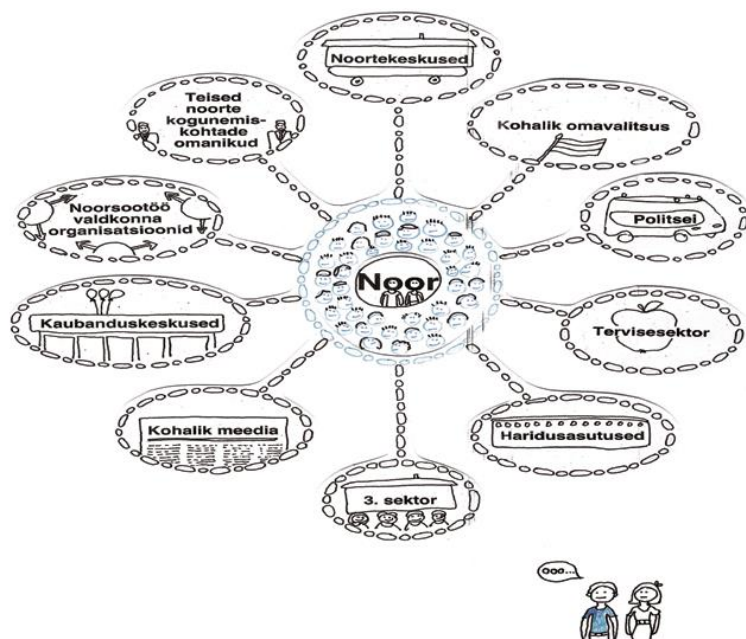

Võrgustike kohtumisel on vajalik selgitada **iga osapoole rolli** sest teatud juhtumite korral jäävad noortekeskuse enda käed lühikeseks (seadusandlus ei anna alati õigust noorsootöötajatele info edastamiseks). On selgunud, et andmete kättesaamine sihtgrupi leidmiseks ei ole Eestis süsteemne ja hästi leitav või ei ole andmete edastamine lubatud. Valdkonnal ei ole veel selget mandaati teiste valdkondade poolt. Loodame, et selle lahendab uus Sotsiaalministeeriumi dokumendi „Laste ja noorte valdkondadeülese tugisüsteemi väljaarendamise lähtealused“ rakendamine. Lisainfo leitav siit:

<http://lapsedjapered.sm.ee/uudised.html>. Lähtealuste dokumendi eesmärk on kirjeldada laste ja peredega seotud valdkondadeüleseid ja vahelisi (tervis, õiguskaitse, haridus, hoolekanne jt) tugisüsteemi kujundamise peamisi väljakutseid ja anda soovitusel olulisemate riiklike tegevussuundade osas. Dokumendi punkt 1 alusel soovitakse luua valdkondade ülene strateegiline infovahetus.

Piirkonnas on oluline ka välja uurida, kas vabatahtlik tegevus võiks olla „maksevahend“ mõne tegevuse või teenuse saamisel. Mitmes piirkonnas Eestis on loodud töökohti, millele eelneb alati teatud periood vabatahtlikku tööd. Õppevisiidi raames Norra ilmses, et seal on noortekeskuste juurde loodud hulk suviseid sotsiaalseid töökohti, millele saavad kandideerida need, kes on olnud varasemalt olnud vabatahtlikud. Hiljem koostatakse noortega ka CV.

II SAMM- VÕRGUSTIKUTÖÖ

Piirkonnas tuleb üle vaadata, **kes vajavad vabatahtlikke** (või tulevikus tööjõudu)? Lisaks teadvustada neile, miks vabatahtliku tegevusega seotud noori on mõistlik tööle võtta. Vabatahtlike kaasajate esindajaid (ettevõtted, haridus- ja kultuuriasutused, päevakeskused, raamatukogud jne) **tuleb koolitada**. Koolituse raames tuleb selgelt läbi rääkida, millised kohustused ja võimalused sellega nii noorele kui ka kaasavale asutusele kaasnevad (kuidas noort toetada, suunata jms).

Eesti ANK on Hasartmängumaksu Nõukogu poolt toetatud projekti „Noorsootöö kvaliteedi parendamine läbi KOV-ide

noorsootöötajate võimekuse suurendamise“ raames loonud dokumendi, kus on paigas ootused praktikandi juhendajale. Siinkohal on see oluline välja tuua sest dokument paneb paika ka põhimõtted, kui keskuse või keskuse koostööpartnerite juurde soovitakse kaasata vabatahtlikke. Dokument ise on leitav siit: <http://www.ank.ee/avaleht/index.php/projektid/30-noorsootoeoe-kvaliteedi-parendamine-labi-kov-ide-noorsootoeoeasutuste-voimekuse-suurendamise>

Vabatahtliku võtmisel mängib kõige olulisemat rolli juhendaja pädevus, motiveeritus ja ajaressurs. Juhendajal tuleb olla valmis töömahu suurenemiseks - näiteks protsessi planeerimine ning kooskõlastamine vabatahtlikega. Motiveeritud juhendaja aitab töö käigus tekkivatele probleemidele leida vabatahtliku seisukohast parimaid lahendusi st ebaõnnestumiste jmt puhul toetab, suunab, annab jõukohaseid ülesandeid ning on vajadust mööda sotsiaalseks toeks.

KOMMENTAAR: Ettevõtjad ning erinevad valla allasutused on küll olnud huvitatud abikätest ning vabatahtlikud rõõmsalt tööle võtnud. Võib-olla sellepärast, et asi on uudne, kõikidele osapooltele pingevaba, kohustusi väga vähe kaasa toov. Tagasiside, mida meil pole küll väga palju, on ainult positiivne. Üks allasutus, lasteaed, juba ootab uusi abikäsi, sest eelmise vabatahtliku nad juba palkasid tugiisikuks ühele lapsele.

Vabatahtlik tegevus on protsessipõhine ja vastastikku planeeritud tegevus (vaatlus, ettevalmistus, praktiline töö, tagasiside). Juhendaja on sealjuures kogu protsessi teadlik suunaja.

Juhendajal tuleb jälgida, et kogu protsessi jooksul oleks tagatud:

- koostöö osapoolte vahel – juhendaja aktiivne osalus protsessis, mitte pelgalt delegeerimine;
- loominguilisus – vabatahtlikul on võimalikult vabad käed konkreetse ülesande täitmiseks. Juhendajal suunav roll, kus olenevalt olukorrast võiks lubada õppuril ka eksida;
- eesmärgistatus – kogu õpiprotsess on mõtestatud tegevus, kus iga tegevusega kaasneb analüüs. Eesmärgid peavad olema reaalsed/saavutatavad, ebaõnnestumise põhjused tuleb läbi arutada;

- tagasiside – vabatahtlik ootab tagasisidet oma edusammude/arenguvajaduste osas;
- sotsiaalne tugi - emotsionaalne tugi, et vabatahtlik tunneks end turvaliselt (garantii).

Oluline on juhendaja poolt tagada (kultuuriline) kaasamine. Enne vabatahtlikule tegevusele asumist püstitatakse tegevusele eesmärgid. Koostöös juhendajaga koostatakse tegevusplaan. Plaan peab olema piisava ajavaruga iga tegevuse osas ehk aega peab jaguma iga tegevuse läbimõtleamiseks ja analüüsimiseks.

III SAMM- PRAKTILINE TÖÖ NOOREGA

Kolmandaks, kui noorega on saadud kontakt, on kõige olulisem **lähtuda tema erisusest** ja vajadustest ning leida just talle **sobiv vorm osalemaks vabatahtlikus** tegevuses.

Osalenud noortekeskuste soovitusel toimunud lähenemiste kohta:

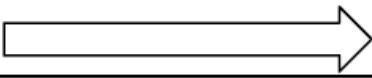
- individuaalne, isikukeskne, tema vajadustest lähtuv lähenemine;
- noorega tuleb olla pidevas kontaktis, ka peale tegevust, sest ta tõmbub muidu jälle tagasi, tegevusest peab kujunema harjumus;
- tunnustamine, tugevuste esiletoomine paneb teda uskuma et ta suudab, et ta eristub, et ta on võimeline;
- vastutuse andmine ja võimaldamine;
- noorega saab kontakti erinevalt;
- mõned noored eelistavad esmalt grupitegevusi.

Edukaim töövorm noorega suheldes on otsekontakt, personaalne ja järjepidev toetus. On selgunud, et tööle soovitakse võtta noori, kelle väärtushinnangud sobivad nt ettevõtte eesmärkidega sest töö saab jooksvalt selgeks õppida. Väärtushinnangute ja sotsiaalsete oskuste andmisel on just noorsootöös suur roll.

KOMMENTAAR: Eelkõige püüame jõuda läbi teiste noorte, koostöövõrgustike või mobiilse noorsootöö kaudu (teeme MoNo 5-s kohas ümber Põltsamaa linna, st Põltsamaa vallas ja Pajusi vallas). Järjest enam jõuavad need noored meieni ka nt keskuse erinevate tegevuste kaudu (osalevad). Keskuse ressursside tõttu jõuavad meieni "lihtsalt" noored emad, Töötukassa koolituste ja tööklubide kaudu "potentsiaalsed" toetusvajaduse saajad, kooliürituste kaudu keskuses "peatselt" koolist väljalangevad noored, ühingute tegevuste kaudu juba olemasolevad NEET noored. Nõustamine ei ole alati silmast silma aga suuresti kasutame FB võimalusi. Suhtlemise eesmärk ei ole neid kohe tõtata abistama vaid räägime nende elust/soovidest/mõtetest ja siis muuseas püüame neile anda tuge mõne idee süstimisega. Kohe, kui hakkaksime rääkima NEET teemast, oleks jutt lõppenud. Püüame ka teemat ennetada ja "otsime" läbi koostööde ja oma igapäevase tegevuse potentsiaalseid NEET noori. Huvipõhise tegevuse kaudu on noored valmis kaasa lööma ja näevad seoseid oma eluga.

Selleks soovitame kasutada juhtumikaarti. **Juhtumikaart** on noore individuaalne kaart, mille kasutamise loogika on see, et noor leiab ise oma tugevustele mõeldes lahenduse. Lisaks võimaldas kaardistada protsesse, oli piisavalt informatiivne, olemasolev info kinnitas noorele, et vabatahtlikul tegevusel on suur roll eesmärkide täitumisel.

Juhtumikaardi näide:

TEGEVUSE MÕJU KAART		Mille kaudu jõudis kontaktini?	
NIMI:		☐ MoNo	☐ Juhuslik
		☐ Keskuse külastaja	☐ Veebipõhine
		☐ Võrgustik	☐ Muu
VANUS:	OLULISEIM HOBI:	ISELOOMULIK TUNNUS:	
1) Milles seisneb tema praegune ebasoovitav olukord?	2) Milliste tegevuste abil saame tema ebasoovitavat olukorda muuta?	3) Kuidas saame aru, et ta on jõudnud praegusest ebasoovitavast olukorrast uude, soovitud olukorda?	
1.	1.	1.	
2.	2.	2.	
3.	3.	3.	
4.	4.	4.	
5.			5.
6.	Miks teeme just neid tegevusi?		6.
	1.		
	2.		
	3.		

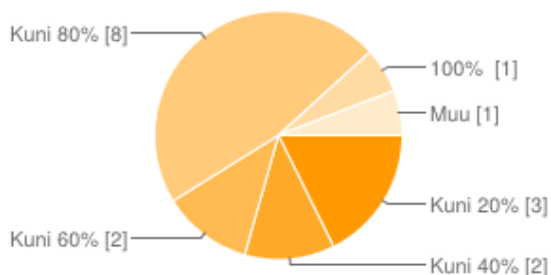
Juhtumikaarti tutvustas Jaan Aps. Juhtumikaart on kohandatud vastavalt NEET-noorte vajadustele.

Juhtumikaardi küsimused:

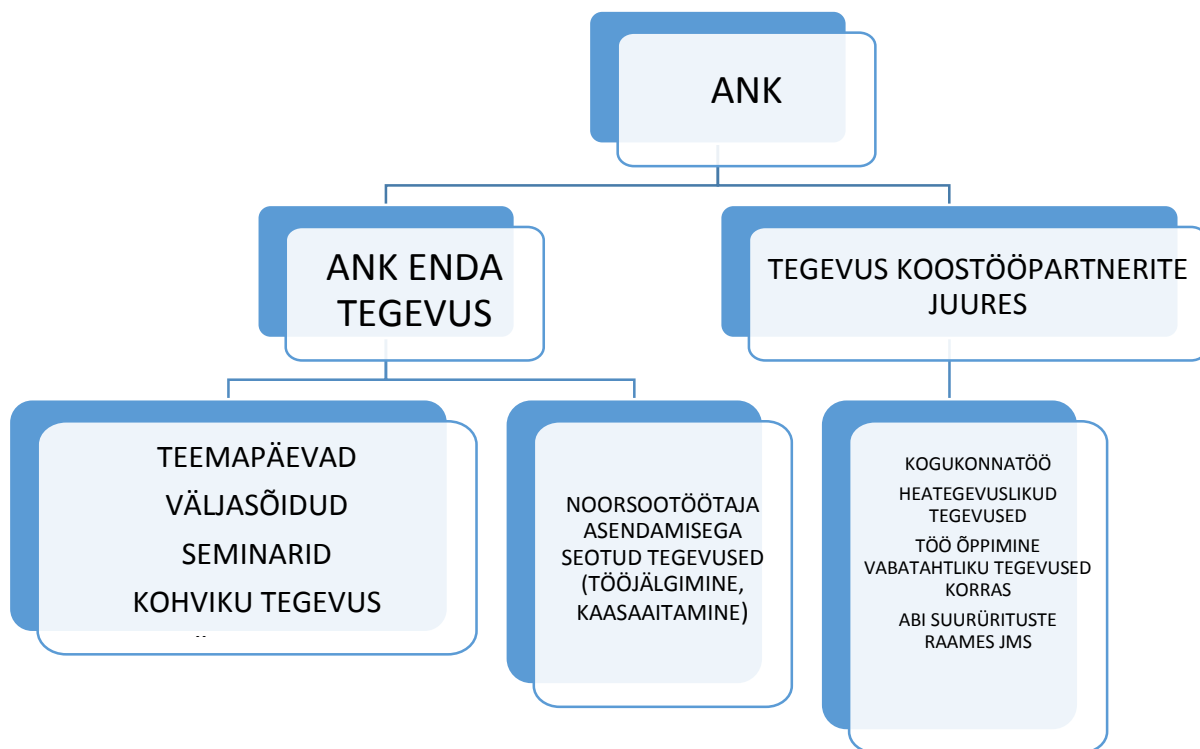
KÜSIMUS	MIKS OLULINE KÜSIDA?
Mille kaudu noorteni jõuti?	Annab võimaluse hiljem tööd analüüsida.
Noore hobi	Kas hobi toetamiseks on võimalik valida välja sobiv vabatahtlik tegevus?
Noore iseloomulik tunnus	Kas noore tugevuste toetamiseks on võimalik valida välja sobiv vabatahtlik tegevus?
Mis on täna takistanud teda nt kooli lõpetamast, tööle saamast jne	Kas on täitmata baasvajadused? Kellega antud noore puhul tuleb koostööd teha? Kes saaks noort toetada?
Mida saaksime ühiselt koos selle lahendamiseks ära teha?	Ühise arutelu kaudu jõuab noor teadmiseni, et probleemidele on väljapääs.
Mille alusel saame aru, et oleme olnud edukad?	Noor määrab endale ise eesmärgid ja seetõttu on ka nende täitmise eest vastutav.
Miks just valitud tegevused viivad meid eesmärgini?	Noor saab aru seostest probleemi, eesmärgi ja tegevuste seostest.

Juhtumikaart on kindlasti salajane teiste noorte eest. Teadmiseks vaid juhendajale ja noorele. Juhtumikaart annab hilisema võimaluse tegevusi analüüsida ning näha sarnaseid mustreid.

Et seda tööd keskusel veelgi efektiivsemalt teha, peab keskusel olema määratud vastutaja, kes noortekeskuses antud teemaga sügavuti tegeleb. Samas on keskusel jagatud vastutus, mis tähendab, et ei teki olukorda, kus üks töötab „keeruliste“ noortega ja teised „tavanoortega“. Toimima peab keskuse sisene meeskonnatöö.

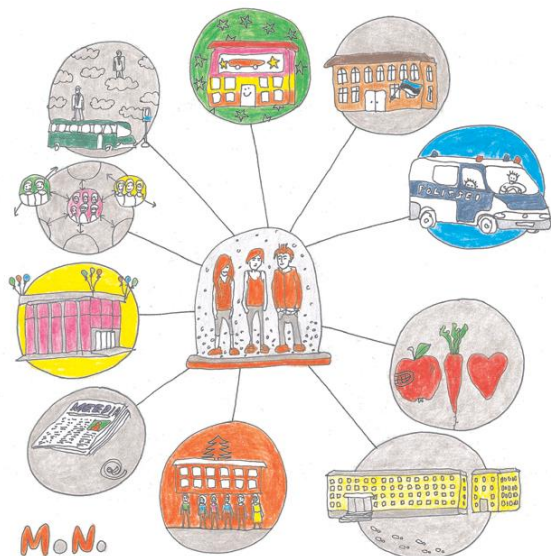

Noortekeskus kaasab noori edukalt noortekeskuse igapäevase töö korraldamisse. Aastase kogemuse alusel saame väita, et ANKid suudavad kaasata ja pakkuda tegevusi nii ANK kui ka koostööpartnerite kaudu. See näitab, et toimib nii koostöö kui ka ANK-s on suur potentsiaal noortele vabatahtliku tegevuse tagamiseks enda ressursidest.

Näide tegevuste kohta, mis tehti nt koostööpartnerite juures:

- Mängulised õppetegevused koolis ja lasteaias
- Noorte TV tegevus
- Kogukonna kultuuriürituste korraldus
- Vabatahtliku töö tegemine lasteaedades, lapse tugiisik
- Korraldas parkuuri näidistreeningu
- Toitlustusteenuse abi (noor proovis seal kõike ameteid- koka abilisest kelnerini välja).
- Linnaraamatukogus tegeldi väikelaste sündmuste läbiviimisel (ettelugemisõhtud, tegevused mängutoas)
- Kohtunikud, raja turvajad

Noorega kontakti saades tuleb veenduda, et tal oleksid **tagatud baasvajadused**. Kui see nii ei ole, siis on **ülimalt raske noort aidata pelgalt noorsootöö ja vabatahtliku tegevusega**. Need on keerulisemad juhtumid, mis eeldavad **pikemaajalisemat sekkumist ning koostööd teiste osapooltega** (nt omavalitsuse sotsiaalosakond, haridusasutused, täiendkoolituse pakkujad, huvikoolid, Töötukassa, politsei jms). Oluline on **rollide selgus ja teadlikkus, mida üks või teine osapool saab noore toetamiseks teha**. Noore jaoks ei ole oluline teada, milline konkreetne asutus teda toetab vaid see, et toetus tuleb. Et noorega saaks töötada just see, kes tema jaoks on kõige õigem, on **vajalik keskne koordineerimine noore ümber**.

KOMMENTAAR: Oleme pannud noori riidesse ja isegi

puhtaks pesnud. Rääkinud oma isikliku hügieeni vajalikkusest ja võimalustest kui puuduvad kodustes tingimustes pesemisvõimalused kuidas saab ise selles ennast aidata. Meil on koostööpartner Soomes, kes saadab riide abi ja sellega saame ka omi noori aidata. Kindlasti kutsume isiklikult noori võtma osa keskuses nendest projektidest, sh laagritest, matkadest kus on ka toitlustus. Sündmustel ülejäänud toidu pakime noortele koju kaasa. Anname teada valla lastekaitsespetsialistile ja sotsiaaltöötajatest nendest noortest, keda oleme märganud, et esmavajadused on täitmata.

Kui peale kontakti saamist soovib noor võimalust kasutada ning osaleb kokkulepitud tegevustes, tuleb arvestada, et tegemist on pideva protsessiga, mis hõlmab endas vaatlust, ettevalmistust, praktilist tööd, tagasisidestamist, järgmisi ettevalmitusi, praktilisi töid jne.

Vaatluse raames tutvub noor kohaga, mille tulemusel teab, kus viibib ja mida asutuses tehakse, kus paiknevad vahendid ning milline on tavapärase päevakava, kuidas tegutsetakse eri olukordades. Vaatlusele pühendatakse vähemalt 1 päev. Oluline on see eelkõige seetõttu, et nt keskuse noored uue vabatahtlikuga harjuks ja tuttavaks saaks. Vastavalt kokkulepetele toimub juhendaja kaasabil iseseisva sisulise töö tegemine, milleks on tavaliselt mõne sündmuse ettevalmistus ning läbiviimine. Sealjuures on kasulik vabatahtlikuga aegajalt vestelda protsessi käigu üle, et vältida võimalikke möödarääkimisi ning negatiivseid emotsioone. Sellele järgneb juba tegevuste läbiviimine vastavalt varasemale plaanile. Analüüsi tegemisel on parim lähtuda protsessidest ja kogemustest, mitte niivõrd edukusest plaani järgmisel. Väga tähtis on dialoog noortega.

Vabatahtliku puhul tuleb teada ka seda, et kui vabatahtlik on näiteks **väljastpoolt piirkonda**, on oluline tagada **tehniline tugi** st söögitegemise võimalus, transport (ligipääs) ja öömaja võimalus.

KOMMENTAAR: Eelnes individuaalne nõustamine, et esmalt selgitada välja noore huvid ja tegevus kavandada tema valmisolekust lähtuvalt. Paralleelselt vabatahtliku töö korraldusega viisime läbi noortele CV ja motivatsioonikirja koostamise koolituse, tööintervjuu töötoa, ärilõuna läbimängimise, viisime noori kokku kohalike ettevõtjatega, külastasime koole, valmistasime ette rahvusvaheliseks koostööks, tutvustasime maaelu võimalusi jms.

Kui noorega on saadud kontakt, noor on osalenud stabiilselt vabatahtlikus tegevuses, siis tuleb tegevusprogrammi lõppedes noorega edasi suhelda ning teda toetada. Aruannete alusel väidame,

et vähemalt pool aastat tuleb suhtlust jätkata. Lisaks tunnustada noort. Seda siis nii „sõnaliselt“ kui ka kogemusi paberile pannes.

Noorsootöös/vabatahtlikus tegevuses osalemise dokumenteerimine on Eestis alles algusjärgus, kuid keskuste poolt on selgunud järgmist:

- Kasutatakse Stardiplatsi võimalusi,
- Vabatahtliku passi võimalusi,
- CV koostamist,
- Keskuse elektroonseid süsteeme,
- Tunnistuse väljaandist.

Vabatahtliku passi näide:

Loetle omandatud/täienenud arvutioskused

Loetle muud omandatud/täienenud oskused

Organisatsiooni iseloomustus vabatahtlikule

Mida õppisid saadud kogemustest, kuidas saad omandatud oskusi ja teadmisi edaspidi kasutada?

Vabatahtliku pass

NIMI: _____

Organisatsiooni / projekti / aktsiooni nimi:

Kontaktisiku nimi:

Ametikoht:

E-mail ja telefon: _____

Allkiri: _____

Minu eesmärk vabatahtlikuna?

Loetle omandatud/täienenud sotsiaalsed oskused

See on:

- vabatahtlik tegevus organisatsioonis
 iseseisv vabatahtlik tegevus
 regulaarne (pikaajaline) ühekordne (lühiajaline)

Vabatahtliku tegevuse aeg ja kestus

Ajavahemik: _____

Päevade arv: _____ Tundide arv: _____

Peamised ülesanded ja tegevused vabatahtlikuna.
Mida vabatahtlikuna tegid?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Loetle omandatud/täienenud organisatoorseid oskuseid

Loetle omandatud/täienenud keeleoskused

Loetle omandatud/täienenud erioskused

Lk 2

Hasartmängumaksu Nõukogu ja Avatud Eesti Fondi Vabaühenduste Fondi toel alustatakse september 2014 pilotiseerimist noortekeskuste logiraamatu teemal. Logiraamat annab võimaluse igapäevast tööd dokumenteerida ning saadud andmeid kiirelt analüüsida ning võrrelda. Logiraamat aitab leida seoseid tegevuste, tulemuste ja mõjude vahel. Logiraamat annab lihtsa võimaluse luua elektroonse süsteemi, mis näitab noorte kaasatust vanuseliselt, unikaalseid külastusi/osalusi/, tegevusi, nt väljaantud dokumente (nt vabatahtlik pass, CV, tunnistus) jne. Logiraamat lihtsustab kindlasti tulevikus noortekeskuste tööd sest iga alategevusega ei pea kasutama erinevat süsteemi.

IV ETAPP- IGAPÄEVANE STABIILNE TÖÖ

Neljanda sammuna tuleb jätkata/toetada erinevate programmidega noortekeskuste **igapäevast stabiilset tööd**. See tähendab ka teadlikkuse suurendamist ühiskonnas, et leviks arusaam noortekeskusest kui kompetentsikeskusest, kes saab toetada erinevate huvide ja muredega noori sh endasse sulgunud noori, et jätkata õpinguid või leida talle huvipakkuvat tööd.

Kuigi noortekeskused lähtuvad tegevuste korraldamisel ühtedest ja samadest õigusaktidest, juhivad Eesti erinevais paigus asuvaid noortekeskusi siiski erineva haridustausta ja hoiakutega inimesed, luues seetõttu erineva olemusega füüsilisi ja sotsiaalseid ruume – noortekeskusi. Sellest tulenevalt on noortekeskustes pakutavad tegevusvõimalused üle Eesti väga erinevad. Noortekeskuse loomise eesmärgid sõltuvad eelkõige asukohast, noorte arvust piirkonnas ja kohaliku omavalitsuse prioriteetidest/võimalusest. Noortekeskuse tegevusvõimaluste valiku aluseks peavad olema noorte huvid ja piirkondlikud vajadused/kokkulepped. Tänapäevaks on välja kujunenud noortekeskuste tava- ehk baastegevused, sh saab iga noortekeskus ise otsustada, milliste tegevussuundadega ja missuguses mahus ta tegeleb. Oluline on jälgida, et keskuses pakutavad tegevused soodustaks noorte omaalgatust ja mitteformaalset õppimist ning kogemuste omandamist tegevuse ja suhtlemise kaudu.

Noortekeskuse tegevused peavad olema lähtuvalt avatud noorsootöö põhimõtetest noortele võrdselt kättesaadavad. Tavapärase on see, et noortekeskus on avatud tööpäevadel kella 12.00–19/20.00. Mõned

noortekeskused on avatud ka puhkepäevadel. Samas tuleb rõhutada, et projektide elluviimiseks kasutatakse nädalavahetusi aktiivselt, sest see võimaldab noorsootöös osaleda ka neil, kes nädala sees on hõivatud kooli, töö või teiste tegemistega.

Noortekeskustes pakutavad võimalused/tegevused saab tinglikult jagada kahte kategooriasse.

1) Tavategevused, mis on igas keskkuses ehk baastegevused:

- avatud noorteruum/tuba – võimalus kohtuda sõpradega, kuulata muusikat, mängida lauamänge, kasutada arvutit, osaleda mitmesugustel infoüritustel, võimalus kasutada kööginurka;
- projektinõustamine ja noorte initsiatiivi toetamine;
- noorteinfo edastamine;
- noorte esmatasandi nõustamine ja vajaduse korral spetsialisti juurde suunamine;
- ennetusalased temaatilised tegevused;
- **vabatahtliku tegevuse võimaldamine;**
- noorte osaluskoostööde/aktiivgruppide koordineerimine või toetamine.

2) Tegevused, mida pakutakse tavapäraselt eriettevalmistuse (load, litsentsid, standardid jms) või lisaressursside (raha, spetsialistid) olemasolul

- mobiilne noorsootöö (tänavatöö, töö internetis, noorsootöö teenuse tagamine teises piirkonnas, noorsootöö pakkumine noorte kogunemiskohtades);
- tööhõivelisuse toetamine (tööelu tutvustamisega seotud tegevused, sh näiteks õppekäigud, töøbörsi ja õpilasmaleva rühmade korraldamine);
- võrgustikutöö projektid ja sellest lähtuvate teenuste pakkumine;
- noorte omaalgatusfondi koordineerimine (NAF);
- huvitegevus;
- noortelaagrite korraldamine;
- noorte temaatilised koolitused;
- rahvusvaheline noorsootöö.

Tegevusvõimalusi ja noortele harjumust tekitades võib olla kindel, et noor on valmis ka tulevikus mure korral keskuse poole pöörduma. Lisaks on teadlik vabatahtliku tegevuse väärtusest.

Tänasel päeval seisab ANK teatud väljakutsete ees, et pakkuda tegevusi NEET-noortele (prioriteetses järjekorras):

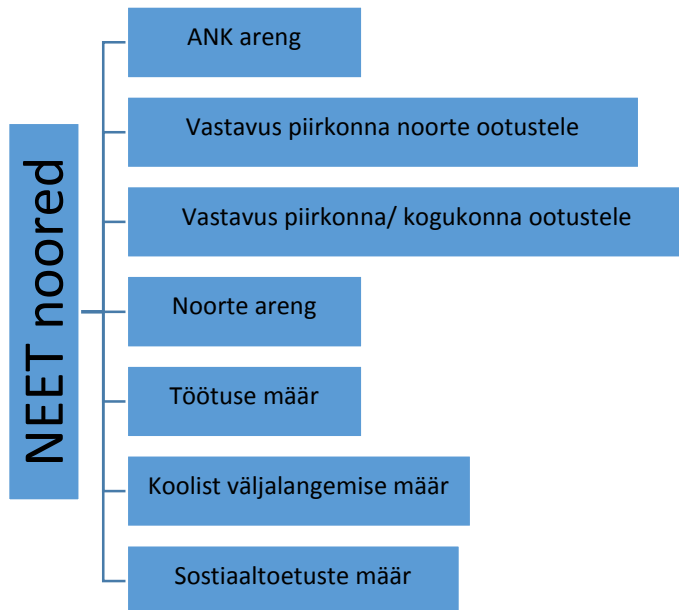
- Inimressursside vähesus (vajalik oleks eraldi spetsialist)
- NEET-noorte kontaktide leidmine (andmebaasid)
- Vähene ajaline ressurss (inimeste vähesus)
- Koostööpartnerite vähesus (väikses piirkonnas ei ole noort peale keskuse kuhugi vabatahtlikkusse tegevusse saata)
- Kompetentsi puudumine töös NEET-noorega (baasteadmised esmanõustamise osas)
- Tegevuste pakkumise vähesus (kui keskus on vähemate võimalustega)
- Finantside vähesus (vahendite soetamine, transport, koolitus koostööpartneritele jne).

KOMMENTAARID: Kitsaskoht ongi teadmised, kuidas jõuda nende noorteni, kelle elustiiliks on olla töötu ning elatuda sotstoetustest. Väga raske on nende peatumist riigi ja süsteemi vastu muuta, nende väga madalat enesehinnangut kiiresti tõsta. Selleks on vaja rohkem aega, meetodeid. Meie kogemuse järgi ei tohiks üldse olukord nii kaugele jõuda, et meil on pikaajalised noored töötud inimesed, kes ei ole alkohoolikud ega muidu eluheidikud, vaid teinud mingis eluetapis valed otsused ning sellepärast väikeses kogukonnas on eelarvamus nende suhtes nii suur, et neile ei anta võimalustki sellest seisust välja tulla. Väike rahaline abi riigi poolt ei pruugi olla mõjuv abi. Pigem luua nende jaoks mingid sotsiaalsed töökohad,

et nad selle väikese raha välja teeniksid, ja õpetaks neile ka uusi töövõtteid, koos erinevate sektoritega - koos äri - ja kolmanda sektoriga.

V ETAPP- ANALÜÜS

Kõik eelnevad neli etappi vajavad pidevat analüüsimist ja andmete kogumist. Ikka selleks, et muuta meie töö veelgi ajakohasemaks, vajaduspõhisemaks ning efektiivsemaks.

Analüüsitakse järgmist:

- Kas ANK tegevusampluaa laienemine on mõjutanud/nõrgestanud/tugevdanud ANK teisi tegevusvõimalusi/koostööd?
- Kas tegevused on vastanud piirkonna noorte soovidele? Kas noored on saanud tuge oma muredele või vastuseid oma ideede elluviimisele? Kuidas seda mõõta?
- Kas tegevused on vastanud piirkonna (nt KOV) vajadustele? Kas on vähenenud koolist väljalangemine, võrgustikutöö on efektiivsem (kiirem, paindlikum), töötuse määr on langenud, sotsiaaltoetuste väljamaks on vähenenud jms.
- Kuidas on osalenud noored märganud/tunnetanud oma arengut (mitteformaalse õppe tähtsus, mõju- CV, Stardiplats, vabatahtlike pass jne) ja edasiliikumist (mitu jõudnud tööle, kooli).

Tulevikus aitab seda osa täita stabiilne logiraamatu täitmine.

KOKKUVÕTTEKS

Mudeli järgimisel tuleb kindalasti meeles pidada, et Eesti on küll väike, kuid igas piirkonnas on omad väljakutsed ja seetõttu unikaalset mudelit ei eksisteeri. Aastane projekt on kinnitanud meie väidet, et noortekeskus suudab *pea kõikidele* noortele luua arendava keskkonna, mis mõjutavad noori omandama ja kasutama elus vajalikke oskusi ja pädevusi, soodustavad algatusvõimet ja ettevõtlikkust, toetavad identiteediotsinguid, sotsialiseerumist ning kujundavad väärtushinnanguid.

Peamised sihtgrupid, keda noortekeskused tänaste ressursidega olid kõige edukamad kaasama olid noored, kellel olid:

- tähelepanuvajadused, ning see tekitas probleeme koolis (kohe välja kukkumas),
- lühiajalised töötud,
- sõjaväge ootavad noored (ei saa kooli ega tööle minna),
- lastega kodus olevad noored emad- isad;
- pikaajalised töötud Töötukassa kaudu;
- tavanoores (ennetustegevus).

Noortekeskuste peamised tugevused on täna selles, et:

- läbi noortekeskuse jõuab noor „riigini“ ehk AVALIKU TEENUSENI;
- **noortekeskused pakuvad väga häid vabatahtlikutöö võimalusi, kuna tegevus varieerub väga laialdaselt ja on võimalik pakkuda erinevaid tegevusi ja väljundeid väga mitmete huvidega noortele;**
- noortekeskus on noorele ligemal ning noort on võimalik mõjutada enam, kui mõni teine ametlik koostööpartner;
- koostööpartnerid (nt Töötukassa) saavad noori suunata keskustesse, kui noorele ei ole parasjagu sobivat tööd pakkuda, et noor ei kaotaks kontakti ühiskonnaga;
- noortekeskused on avatud iga noore jaoks;
- noortekeskus on koht, kuhu noored võivad tulla oma ideega, et aidata noori nende unistuste täideviimisel ehk siis koht, kus noor võib saada esimese projektijuhtimise/ meeskonnajuhtimise/ töökogemuse;
- **noored tunnevad seal ennast koduselt, puudub formaalne keskkond ja õppimine toimub mitteformaalsel alusel;**
- osa NEET noori on juba leidnud tee noortekeskusesse ja teiste kaasamine on seega lihtsam.

Töö NEET-noorega on edukas kohtades, kus:

- noortekeskus/noorsootöö on osa tervikpildist- võrgustikust (laiem valik toetusvõimalusi);
- tööl pädev meeskond, kus olemas eraldi vastava teema koordineerija;
- tööl piisav hulk pädevaid töötajaid, kes kõik teavad, kuidas noori kaasata oma tegevustesse, üritustesse jne;
- tööl pädevad töötajad, kes on teadlikud, et, kuidas noortega saada kontakti ja neid piisavalt motiveerida, et nad osaleksid programmides;
- on võimalus järjepidevale individuaalsele lähenemisele noorsootöötajate poolt.

Kui ANK-d saaksid hanke teha uuesti, keskenduks nad järgmistele (tekst muutmata kujul) puudujääkidele:

- Peaks **leidma rohkem ressursi selleks**, et selgitada välja iga noore sisemised **takistused** edusammudeks. Selle projekti lõppedes on tekkinud mitu küsimärki noorte kohale, sest jäi lõpuni analüüsimata, mis on see, mis takistab tal vastu võtmast pakkumisi ja astuma talle olulisi samme. Siinkohal peakski veel rohkem oskama intervjuerimisstrateegiaid, et suuta noort avada.
- Hetkel ei teeks midagi teisiti, lihtsalt oli veidi probleeme Töötukassaga, kellele tundus, et nende tööle on **konkurents** tekkinud ja see valmistab algul neile pigem pahameelt.
- **Koolitust kuidas motiveerida noort.**
- Koostööpartneritega pikem ja põhjalikum eeltöö. Ja kui läheb koolitamiseks, siis sooviks abi pädevate koolitajate osas.
- Keskustesse oleks vaja suuremat **inim- ja ajaressursi**.

- Vajaksin abi ja tuge selle kohta, kuidas seda noort **võrgustiku toel lõpuni aidata**. Kas kooli alustamine, töö leidmine jne.
- Töötame igapäevaselt mitmete NEET noortega, töö on pikaajaline, progressi saavutab heal ja pikaajalisel koostööl. **Rohkem koostööd teiste spetsialistidega**- nõuab aega ja süvenemist.
- Väga individuaalne töö, individuaalsed lähenemised. Kui üks meetod või tegevus mõjub ühel noorel positiivselt, ei pruugi see teisel samamoodi töötada.
- Projektitegevustega tuleb **alustada varem**, sest **sihtgruppi leida on väga keeruline**. Vaja oleks suuremat koostööpartnerite tuge noorte informeerimisel ja suunamisel ning samuti ettevõtete leidmisel.
- Annaks rohkem **rahalisi võimalusi**, et töötajad saaksid teha individuaalset tööd. Ilma palgafondita pole võimalik nendel töötajatel leida aega avatud noortekeskuses selleks.
- Kindlasti jätkame programmiga ka uuel õppeaastal. Nõustamine! **Üritaksin uuesti teha koostööd alaealiste komisjonidega**, et nad suunaks rohkem noori meie juurde.
- Sooviksin **detailemat ettevalmistust**, et oleks teada, minu kui noorsootöötaja võimalused noort toetada veel paremini.
- Ma **võtaks inimese tööle**, kes peab arvestust NEET noorte üle ja nende tegevuste käiguga oleks koguaeg kursis, otsiks praktika kohti, vabatahtlikutöö tegemise võimalusi jms. Ise viiks läbi individuaalset nõustamist ja teeksin analüüsi, kellel mida ja kuidas ning kui palju.